

1 Woorden die je schrijft zoals je ze hoort

Tip: Denk aan de spellingkaart!
Hak en luister goed!

Woorden: hij **praat**, het **dorp**, het **wiel**

1

luister of kijk

2

herhaal en onthoud

3

schrijf

4

controleer

2 Woorden met *aai*, *ooi*, *oei*

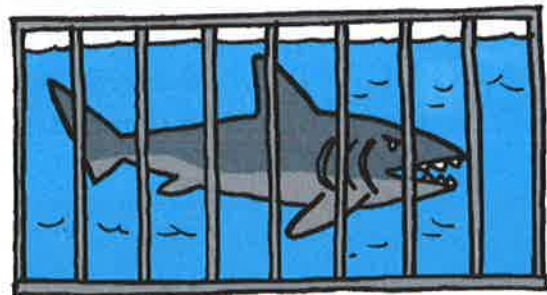
Tip: *aai*, *ooi*, *oei* schrijf je altijd *aai*, *ooi*, *oei*.
Luister ook naar het spellied!

Net als: De *aai* schrijf je net als in *haai*.
De *ooi* schrijf je net als in *kooi*.
De *oei* schrijf je net als in *groei*.

Woorden: de papegaai, boeiende, moois,
gloeiende, ooit

refrein

Heb je een probleempje
bij het schrijven van een woord,
dan moet je niet panikeren,
want met een liedje
wordt het wat eenvoudiger
om te leren.

strofe over *aai*, *ooi* en *oei*

Als je woorden met een *aai* of *ooi*
of met een *oei* moet schrijven,
dan schrijf je op 't einde geen *j*,
maar een *i*
en die moet daar altijd blijven.

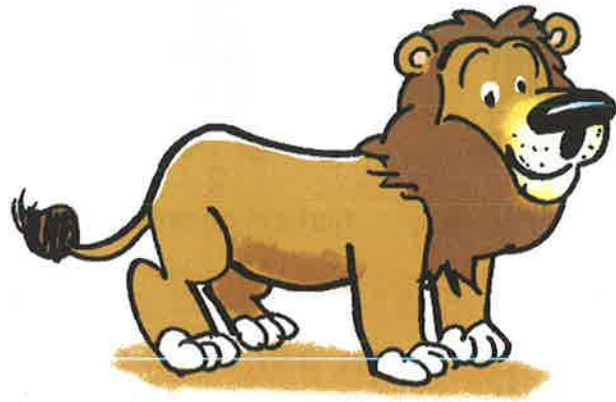
3 Woorden met eeuw, ieuw

Tip: eeuw, ieuw schrijf je altijd eeuw, ieuw.
Luister ook naar het spellied!

Net als: De eeuw schrijf je net als in leeuw.
De ieuw schrijf je net als in nieuw.

Woorden: middeleeuwse
de sneeuwklassen
het nieuwsbulletin
de nieuwigheden
benieuwd

refrein

Heb je een probleempje
bij het schrijven van een woord,
dan moet je niet panikeren,
want met een liedje
wordt het wat eenvoudiger
om te leren.

strofe over eeuw en ieuw

In leeuw hoor je eeuw en in nieuw hoor je ieuw.
Onthoud hoe je 't schrijven moet.
Je schrijft een u net voor de w
en dan pas schrijf je 't goed.

4 Woorden met *ng* of *nk*, *ngt* of *nkt*

Regel: *nk* schrijf je altijd *nk* (zonder *g*): *bank*, *links* ...

Luister ook naar het spellied.

Als je twijfelt, kun je ook verlengen!

Bijvoorbeeld: *doodsbange* dus *doodsbang*, *banken* dus *bank*

Twijfel je tussen *ngt* of *nkt*? Doe de *t* weg en verleng.

Bijvoorbeeld: *denkt*, *denken* dus *denk* + *t* = *denkt*;

mengt, *mengen* dus *meng* + *t* = *mengt*

Net als: De *nk* schrijf je net als in *bank*.

De *ng* schrijf je net als in *ring*.

Woorden: het *kettinkje*

blinkende

de *dierenwinkel*

de *bangerik*

de *hangmatten*

refrein

Heb je een probleempje
bij het schrijven van een woord
dan moet je niet panikeren,
want met een liedje
wordt het wat eenvoudiger
om te leren.

strofe over ng en nk

Op het einde van het woordje *ring*
daar staat een *n* en een *g*.

De laatste klank van het woordje *bank*
is *nk* en dat is zonder *g*.

Als de *ng* of *nk* in het midden staan
dan hoor je het verschil niet goed,
maar als je het woordje langer maakt,
dan hoor je hoe het moet!

5 Woorden met *ig(e)*

Tip: Je hoort een doffe e maar je schrijft *ig(e)*: *rustig, bezig, machtige ...*
We noemen ze *rustig(e)*-woorden.

Net als: De *ig(e)* schrijf je net als in *rustig(e)*.

Woorden: willekeurig
verdrietige
zanderig
heftig
schandalige

6 Woorden met *(e)lijk, (e)lijke*

Tip: Je hoort een doffe e maar je schrijft *(e)lijk(e)*: *heerlijke, moeilijke ...*
We noemen ze *heerlijk(e)*-woorden.

Net als: De *(e)lijk(e)* schrijf je net als in *heerlijk(e)*.

Woorden: gebruikelijke
noodzakelijk
geestelijke
schandelijk
belachelijke

7 Woorden met *isch(e)*

Net als: De *isch(e)* schrijf je net als in *Belgisch(e)*.

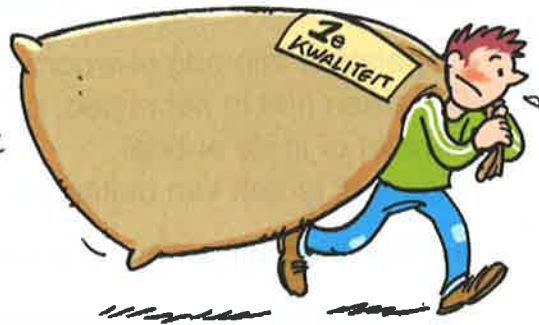
Woorden: elektronisch
logisch
humoristische
kritische
psychisch

8 Woorden met *teit*

Net als: De *teit* schrijf je net als in *kwaliteit*.

Woorden: de **universiteitsstad**
de **waterkwaliteit**
de **puberteit**
de **rariteit**
de **publiciteit**

9 Woorden met *heid*

Net als: De *heid* schrijf je net als in *waarheid*.

Woorden: de **stiptheid**
de **vermoeidheid**
de **onbekwaamheid**
de **juistheid**
de **waakzaamheid**

10 Woorden met gedekte klinker *i*

Net als: De gedekte klinker *i* schrijf je net als in *vis*.

Woorden: het **miljard**
de **basislijn**
de **toeristenplaats**
het **circus**
de **miljonair**

11 Woorden met ei

Tip: De ei begint met een eitje!

ei

Als je een woord in het ei-lied hoort (of op de ei-plaat / ei-brief ziet) dan schrijf je het met *ei*. Simpel toch?

Opgelet! Er zijn nog ei-woorden. Die staan niet in het ei-lied, op de ei-plaat of in de ei-brief. Die moet je ook van buiten leren.

Net als: De *ei* schrijf je net als in *trein*.

Woorden: **eigenaardig**, het **zomerseizoen**, het **geheimpje**, het **reisbureau**, de **opleiding**

Ei-lied Een *ei* zoals in *ei* begint met een eitje!

Vandaag leg ik een *ei*, zei de kip
 en ze legde een prachtexemplaar.
 Ze keek ernaar en dacht 'k zag al vaak
 zo'n *ei*, maar ik weet niet goed meer waar.
 Ze nam haar rugzak en vertrok.
 Ze zocht de wereld rond.
 Elk woordje werd goed onderzocht
 tot ze heel wat eitjes vond.
 Ik ga op reis met de *trein*, zei de meid van het plein.
 In *mei* zoekt een *geit* *klei* in haar eigen *wei*.
 Het is geen geheim. Je vindt op de *heide* geen
 kleine *kei*, ook geen boot met een *zeil*.
 Einde.

Ei-brief Beste mama,

Ik wil reizen naar het kleinste eiland midden in de zee.
 Ik moet dus afscheid van je nemen,
 maar m'n knuffels die gaan mee.
 Teddy wordt er keizer, en Witje, het meisje, eigenaar
 van een mooie villa met een zwembad weliswaar.
 Ik geef ze eieren, allebei, ik koop ze op de markt.
 Ze lusten ze niet zachtgekookt, maar enkel keihard.
 Ik bouw er een paleis met een geheime gang.
 Ik speel er allerlei spelletjes en ik kleur er het behang.
 Mijn vriendinnetjes zeiden: "Duurt zo'n reis niet wat lang?"
 Nu ik erover nadenk, komt die toch nog wat te vroeg,
 want een schoolreis van een dag vind ik al lang genoeg.
 Ik denk dat ik deze reis een eindje zal uitstellen.
 Ik hoop dat je vanavond een verhaaltje zult vertellen.
 Liefs,
 Stoere Saar

12 Woorden met ij

Tip Als je een woord NIET in het ei-lied hoort (of op de ei-plaat of in de ei-brief ziet) of NIET van buiten hebt geleerd, dan schrijf je het met *ij*.

Net als: De *ij* schrijf je net als in *blij*.

Woorden: **tijdig**
het **verschijnsel**
de **landmijnen**
de **praktijkles**
de **wijziging**

13 Woorden met au

Tip: Als een woord in het au-lied of de au-strip komt, dan schrijf je het met een *au*. Simpel toch? Opgelet! Er zijn au-woorden die niet in het au-lied of de au-strip staan. Die moet je ook van buiten leren.

Net als: De *au* schrijf je net als in *saus*.

Woorden: **flauwgevallen**, **lichtblauwe**, **nauwelijks**, de **automaten**, **grauw**

Au-lied

*Au! Wat doet dat pijn!
Wat doet dat pijn!
Al die woorden in mijn hoofd.
Alle woorden met een au
stop ik vandaag in mijn hersenpan.*

*Laura heeft de auto van de paus
met blauwe saus overgoten.
En ze pikte ook een veer van
een mooie pauw,
dat vond iedereen wel flauw.*

*In augustus riep een tijger:
"Help me dan!
Er hangt kauwgom uit de automaat
in mijn wenkbrauw!
Ook mijn klauwen zijn vuil en
mijn pels is grauw.
Toe, was me nu maar gauw!"*

14 Woorden met *ou*

Tip: Als je een woord NIET in het au-lied hoort (of op de au-strip ziet) of NIET van buiten hebt geleerd, dan schrijf je het met *ou*.

Net als: De *ou* schrijf je net als in *kous*.

Woorden: **bijhouden**, **vertrouwelijk**
de **schoonouders**,
onthouden, **aanschouwen**

15 Woorden met *g* of *ch*

Tip: Twijfel je tussen *g* of *ch*?
Meestal schrijf je *g*!

Net als: De *g* schrijf je net als in *weg*.
De *ch* schrijf je net als in *zich*.

Woorden: een **winterdag**, **glimlachen**
de **rugpijn**, de **middagpauze**,
we **logen**

16 Banaanwoorden

Tip: Bij sommige woorden van vreemde oorsprong mag je na de *a*, die soms kort wordt uitgesproken, niet verdubbelen. Die woorden noemen we banaanwoorden. Je moet ze onthouden. Veel van die woorden staan op de banaanplaat.

Net als: De korte *a* in sommige woorden van vreemde oorsprong schrijf je net als in *banaan*.

Woorden: de **granaatscherf**
de **asielzoeker**
paradijselijk
het **kadaver**
anoniem

17 Woorden met *wr*

Tip: Sommige woorden lees je als *vr* maar schrijf je met *wr*.
Die woorden moet je onthouden: *wrat*, *wringen*, *wreed* ...

Net als: De *wr* schrijf je net als in *wrat*.

Woorden: het **wrakstuk**, de **wraakneming**
de **wreedaard**, **wringen**,
de **wroeging**

18 Afkortingen

Tip: Sommige afkortingen schrijf je met een afkortingsteken.
Andere schrijf je zonder afkortingsteken.
Dat moet je gewoon onthouden ...
Bij twijfel zoek je op in het woordenboek!

Woorden: **bv.**
dl
max.
z.o.z.
tgv

19 Woorden met *oo* als *au* geschreven

Tip: Je hoort *oo* maar schrijft *au*.

Net als: De *oo* als *au* schrijf je net als in *restaurant*.

Woorden: het **restaurantje**
de **restauranthouder**
de **restauratie**
de **taxichauffeur**
chaufferen

20 Woorden met *ie* als *i* geschreven (fabrikant)

Tip: Je hoort *ie* maar schrijft *i*.

Net als: De *ie* als *i* schrijf je net als in *fabrikant*.

Woorden: een **olifantenvel**
de **brokkenpiloot**
de **benzinepomp**
de **figuurzaag**
de **sneeuwlawine**

21 Woorden met *s* als *c* geschreven

Tip: Je hoort *s* maar schrijft *c*.

Net als: De *s* als *c* schrijf je net als in *cent*.

Woorden: het **stadscentrum**, **cijferen**, de **centiliter**, de **hersencellen**, de **citrusvruchten**

22 Woorden met *th*

Tip: Je hoort *t* maar schrijft *th*.

Net als: De *th* schrijf je net als in *thee*.

Woorden: de **koortsthermometer**
de **leesmethode**
de **thuiskomst**
de **apothekers**
de **theeplantage**

23 Woorden met *ie* als *i* geschreven (*materiaal* en *radio*)

Tip: Soms hoor je na de *ie* een *j* en dan schrijf je bijvoorbeeld:

+ *materiaal*

+ *radio*

Net als: De *ie* als *i* schrijf je soms net als in *materiaal*.
De *ie* als *i* schrijf je soms net als in *radio*.

Woorden: de *liniaal*
de *geniaal*
de *radiostem*
de *violen*
de *diavoorstelling*

24 Woorden met *k* als *c* geschreven

Tip: Je hoort *k* maar schrijft *c*.
Opgelet: *accu*, *accordeon*

Net als: De *k* als *c* schrijf je net als in *cola*

Woorden: het *carnavalslied*
de *contactlens*
de *correctietekens*
het *scoreverloop*
de *filmproductie*

25 Woorden met *s*(*ie*) als *t*(*ie*) geschreven

Tip: Woorden met *tie* noemen we ook politie-woorden.

Net als: De *sie* als *tie* schrijf je net als in *politie*.

Woorden: de *directiestoel*
de *informatieronde*
de *politiewagens*
de *krokusvakantie*
de *maagoperatie*

26 Woorden met s(i) als t(i) geschreven

Net als: De s(i) als t(i) schrijf je net als in *station*.

Woorden: het **we**erstation
het **st**ationsplein
het **t**ankstation
de **st**ationschef
het **w**erkstation

27 Medeklinkers in moeilijke woorden

Woorden: de verrassingstaart, de verrader, verrassen,
de stippellijn, de koninkrijken

STIPPELLIJN

28 Woorden met ie als ij geschreven

Tip: Je hoort *ie* maar schrijft *ij*.

Net als: De *ie* als *ij* schrijf je net als
in *bijzondere*.

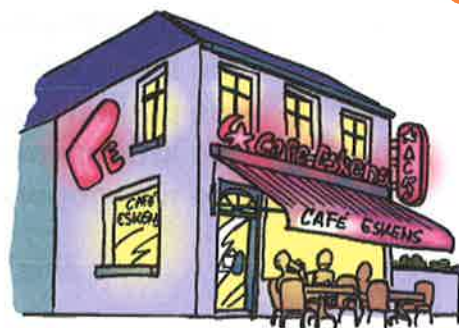

29 Woorden met ee als é geschreven

Tip: Je hoort *ee* maar schrijft *é*.

Net als: De *ee* als *é* schrijf je net als in *café*.

Woorden: het **dorpscafé**
het **praatcafé**
de **cafébezoekers**
de **privés**
de **privéwoning**

30 Woorden met s en k als c geschreven

Tip: In *circus* horen we eerst een s en dan een k.
Toch schrijf je die telkens met c.

Net als: De s en k als c schrijf je net als in *circus*.

Woorden: het **concertgebouw**
de **circustenten**
de **schooldirectrice**
circuleren
het **racecircuit**

31 Woorden met bijzondere uitspraak

Woorden: het **stadsmuseum**
het **lyceum**
het **atheneum**
de **ontdekking**
de **bliksemafleider**

32 Woorden met -d of -t, woorden met -b of -p

Tip: **Verlengen** doe je zo: voeg aan het einde van woord e, en of er toe.
Soms zitten d- of t-woorden in een ander woord verstopt.
Bijvoorbeeld: *brandweer*

Regel: d of t op het einde van een woord? Als je twijfelt, moet je **verlengen**.
Dat doe je door het woord langer te maken: *landen* dus *land*,
kaarten dus *kaart*. Ook als je twijfelt tussen b of p op het einde
van een woord, kun je **verlengen**: *lopen* dus *loop*, *hebben* dus *heb*.

Net als: De eind-d schrijf je net als in *hond*.
De eind-t schrijf je net als in *tent*.
De eind-b schrijf je net als in *heb*.
De eind-p schrijf je net als in *pop*.

Woorden: **verliefd**
het **lidmaatschap**
het **miljard**
de **Noordpool**
de **teletijdmachine**

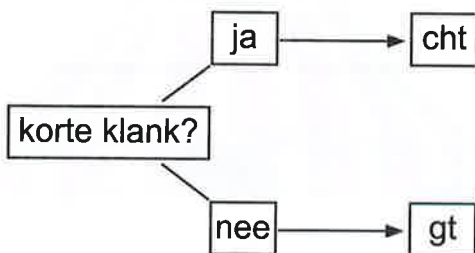

33 Woorden met *gt* of *cht*

Tip:

gt of *cht*?

Regel: Twijfel je tussen *gt* of *cht*?

Na een korte klank schrijf je altijd *cht*, behalve in *ligt*, *legt* en *zegt*.

Net als: De *gt* schrijf je net als in *jaagt*.

De *cht* schrijf je net als in *gezicht*.

Woorden: de **opluchting**

de **lichtflits**

de **gedachte**

voorzichtig

het **gerecht**

refrein

*Heb je een probleempje
bij het schrijven van een woord,
dan moet je niet panikeren,
want met een liedje
wordt het wat eenvoudiger
om te leren.*

strofe over cht

*Het woordje nacht heeft c h t
want die a die klinkt heel kort.
Na een andere klank schrijf je g en t.
Zo krijg je een goed rapport.*

*De kip ligt in het hok,
legt een ei en zegt tok tok.
In dit rijmpje hoor je ligt, legt, zegt
die schrijf je toch met g en t.*

34 Verenkelen of verdubbelen

Regel: Hoor je op het einde van de klankgroep een **korte** klank, dan **verdubbel** je de medeklinker.

Hoor je op het einde van de klankgroep een **lange** klank, dan **verenkelen** je de klinker.

Hoor je op het einde van de klankgroep een **andere** klank, dan doe je **gewoon**.

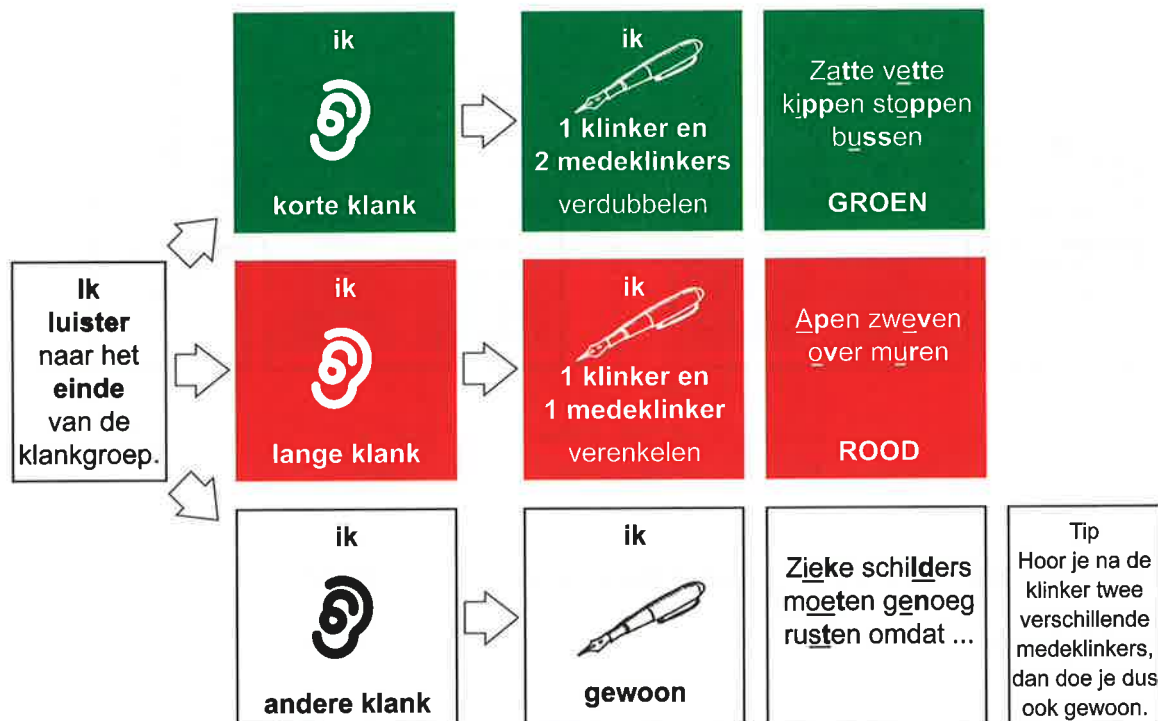
Net als: Verdubbelen doe je net als in *zatte vette kippen stoppen bussen*.

Verenkelen doe je net als in *apen zweven over muren*.

Je doet **gewoon** net als in *zieke schilders moeten genoeg rusten ...*

Tip: Hak het woord eerst in klankgroepen. Pas de regel toe op de laatste klank van elke klankgroep! Vergeet niet: klinkers kun je roepen, medeklinkers kun je niet roepen.

Woorden: de tegenstelling, de volwassenen, het gestommel, de samenleving, pasgeboren

35 Werkwoorden: de tegenwoordige en de verleden tijd

Tip: Pas het werkwoordschema alleen toe als je de pv. vindt!

De pv. vind je heel gemakkelijk door van de zin een ja-nee-vraag te maken. De pv. staat dan altijd vooraan.

Bijvoorbeeld: Zin: *Ik zweette.*

Vraagzin: Zweette ik?

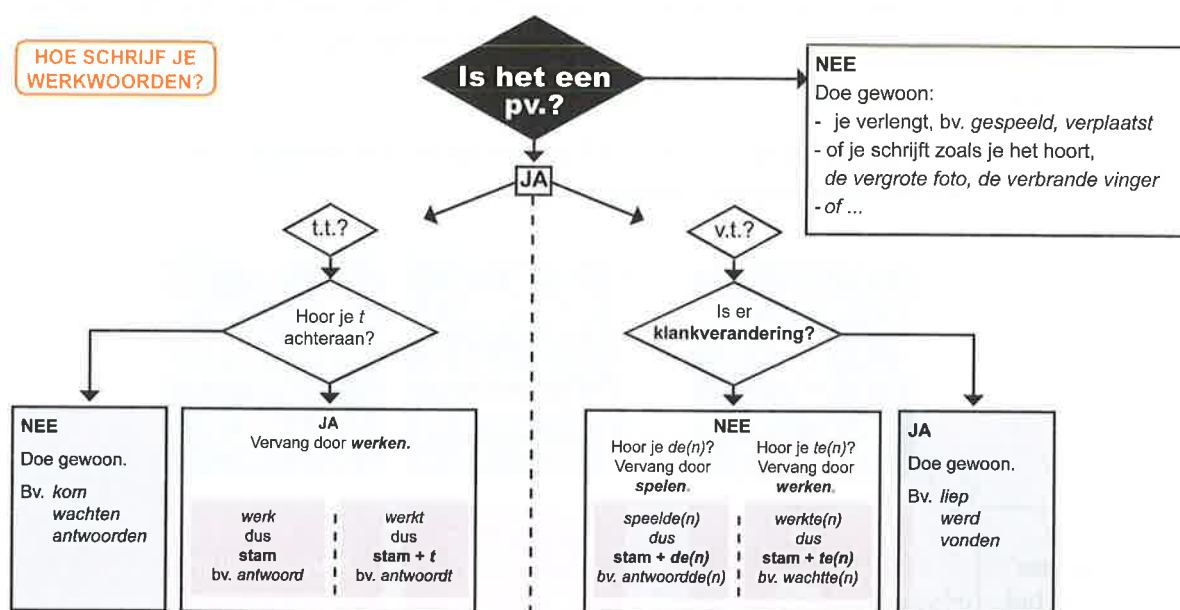
Regel: Volg het werkwoordschema.

Net als: In de **tegenwoordige** tijd vervang je door *werken*.

In de **verleden** tijd – zonder klankverandering – vervang je door *spelen* of *werken*.

Woorden: (ik) **verdeel**
 (jij) **vindt**
 (hij) **bestelt**
 (Ann) **deed**
 (wij) **brandden**

HOE SCHRIJF JE WERKWOORDEN?

36 Apostrof op het einde van een woord

Regel: Na een lange klank *a, e, i, o, u, y* enkel geschreven schrijf je 's. Anders s eraan.

Tip: Let op: na een doffe *e* en *é* schrijf je dus s eraan.

Bijvoorbeeld: *pralines, cafés ...*

Net als: De 's schrijf je net als in *opa's*.

Woorden: de **salto's**, de **baby's**,
de **menu's**, **Mia's**, **Tony's**

37 Apostrof bij het begin van een woord of zin

Regel: Op de plaats waar je letters weglaat, schrijf je een ' (apostrof).

Tip: Bij het begin van een zin schrijf je een hoofdletter bij het eerste volledige woord. Bijvoorbeeld: 's *Ochtends* gaat Ali naar de moskee.

Net als: De ' (apostrof) bij het begin van een woord of zin schrijf je net als in 's *Ochtends*.

Woorden: 's woensdags, 't was mooi,
m'n broer, zo'n file,
'k Ga door!

38 Woorden met trema bij meervoud na ie

Regel: Bij woorden met de klemtoon op *ie* schrijf je in het meervoud *ën*. Bij woorden zonder klemtoon op *ie* schrijf je *"n* (trema).

Tip: Als je twijfelt probeer je beide!

Bijvoorbeeld bij *knieën*: /*knjen*/ dan *"n*, of /*kniejen*/ dan *ën*.

We zeggen /*kniejen*/ en niet /*knjen*/, dus *knieën*.

Net als: Het trema bij meervoud na *ie* schrijf je net als in *knieën*.

Woorden: drieëndertig, de categorieën,
de melodieën, de genieën, de harmonieën

39 Woorden met trema bij meervoud na ee

Regel: Bij woorden met ee op het einde schrijf je in het meervoud *ën* (trema).

Net als: Het trema bij meervoud na ee schrijf je net als in *zeeën*.

Woorden: *tweeënvijftig*, de *ideeënbus*, de *feeënstoet*, de *orchideeën*, de *moskeeën*

met zijn tweeën

40 Woorden met een koppelteken

Regel: Je schrijft een koppelteken bij samengestelde aardrijkskundige namen en hun afleidingen. Je schrijft ook een koppelteken bij samenstellingen met *Sint*.

Net als: Het koppelteken bij samengestelde aardrijkskundige namen schrijf je net als in *Oost-Vlaanderen*. In samenstellingen met *Sint* schrijf je het koppelteken net als in *Sint-Niklaas*.

Tip: *O.-L.-Vrouwekerk* schrijf je met twee koppeltokens. Je moet dat gewoon onthouden.

Woorden: *Oost-Europa*
Latijns-Amerika
Midden-Afrika
het *Sint-Jansziekenhuis*
het *O.-L.-Vrouwecollege*

41 Woorden met trema na i

Tip: Voor een juiste uitspraak plaats je een trema op de e.

Net als: Het trema na *i* schrijf je net als in *België*.

Woorden: *Roemenië*, *Servië*, *Sicilië*, *West-Azië*, *Oost-Indië*

42 Woorden met trema na e

Regel: Na *ge* en *be* schrijf je een trema op de *e* of *i* (niet bij *o* of *a*).

Tip: Je schrijft ook een trema op de *e* van *reële*.

Net als: Het trema na *e* schrijf je net als in *geërfd*.

Woorden: beëindigen
geëvenaard
geïsoleerd
geïnformeerd
reëel

43 Begin- en eindaanhaling

Regel:

Een beginaanhaling:

- 1 Een uitroepteken en een vraagteken schrijf je binnen de aanhaling.
 - 2 Je plaatst geen punt op het einde van een beginaanhaling.
 - 3 Na de beginaanhaling komt er altijd een komma.
- Voorbeeld: "In juni gaan we op zeeklassen", zei de meester.

Een eindaanhaling:

- 1 Voor de eindaanhaling plaats je een dubbele punt.
 - 2 De eindaanhaling begint met een hoofdletter.
 - 3 Alle leestekens (ook de punt) staan binnen de eindaanhaling.
- Voorbeeld: Samira vroeg: "Gaan we dan ook zwemmen?"

44 Namen van (kerkelijke) feestdagen

Regel: Namen van (kerkelijke) feestdagen schrijf je met een hoofdletter: *Kerstmis*, *Pasen*, *Pinksteren*, *Allerheiligen*, *Allerzielen*, *Suikerfeest* ...

Tip: Voor Achmed is het een belangrijke dag: het is de start van het Suikerfeest.

45 Aardrijkskundige namen

Regel: Aardrijkskundige namen (straten, steden, landen ...) schrijf je met een hoofdletter.

Net als: Jan woont in de Zeeweg in Rotterdam.
Rotterdam is een grote stad in Nederland.
Door Rotterdam stroomt de Rijn.
De Rijn ontspringt in de Alpen.